

2007
-
2012

IDé

Innovatiekring Dementie

---

in beeld

Leven met dementie; er kan meer dan je denkt!

Inleiding

Leven met dementie; er kan meer dan je denkt!

Beste lezer,

Een mens is meer dan zijn aandoening en dat geldt in het bijzonder voor mensen met dementie. Ook met alle beperkingen, is er met dementie een betekenisvol leven mogelijk. IDé verspreidt de kennis hierover en vult deze permanent aan met de nieuwste wetenschappelijke inzichten en goede praktijkvoorbeelden.

IDé helpt zorgverleners en beleidmakers om de beste steun te bieden. IDé helpt naasten van mensen met dementie om het gedeelde leven plezierig en zinvol in te vullen en de ziektelast te dragen.

IDé is een ideële organisatie die veel werk verzet. Dat kan alleen met uw steun! Helpt u mee?

Drs. Jenneke van Veen, voorzitter van IDé

Anderen over IDé:

IDé is een voortrekker in het verbeteren van de levenskwaliteit van de dementerende mens. Ik kan uit eigen ervaring zeggen dat IDé een grote steun en inspiratiebron is voor zorgorganisaties die de zorg voor dementerenden op een hoger plan willen brengen.

Ineke Bakker-van Faassen, Specialist Ouderengeneeskunde, Rijnland Zorggroep

De website van IDé is een van mijn grote inspiratiebronnen, waar ik laagdrempelig informatie kan halen, en brengen. Daarnaast kan ik met IDé over ideeën sparren, waarvoor ik zeer dankbaar ben.

Tiny Hooftman, fysiotherapeut Innoforte

IDé heeft ons geholpen om onze vage plannen om fixatie-arm te worden, om te zetten in een concreet stappenplan. Ook nu kunnen we nog steeds beroep doen op hun expertise en dankzij de overzichtelijke website kunnen we onze kennis verder uitbreiden en up to date houden.

Ilse De Schryver, projectleider woonzorgcentrum Ter Caele

De website en andere activiteiten van IDé hebben mij geholpen om mijn moeder betere kwaliteit van leven te bieden. Dit gun ik andere mensen ook! En daarom wil ik heel graag dat IDé haar werk kan blijven voortzetten!

Carolien Langendijk, mantelzorger Heerhugowaard

Het ontstaan van IDé

Onderzoeksjournaliste Stella Braam beschrijft in 2005 de ervaringen van haar vader. Het boek wordt een bestseller en dat maakt duidelijk dat Nederland toe is aan een emancipatie van mensen met dementie en modernisering van de zorg.

Braam en zorgorganisatieadviseur Elly Duijf slaan de handen ineen en trekken het land door met studie-bijeenkomsten en lezingen. Om kennisdeling en innovatie te versnellen richten ze in 2007 *Stichting Innovatiekring Dementie* op, kortweg *IDé*. Het Innovatiefonds Zorgverzekeraars (toen RVVZ) geeft een gulle driejarige subsidie.

IDé

IDé gaat de nieuwste wetenschappelijke inzichten en goede praktijkvoorbeelden verzamelen en verspreiden en toepassing ervan stimuleren. Positief, creatief, daadkrachtig en vrijzinnig. Het perspectief van mensen met dementie centraal. Dat wordt IDé's stijl. En alles in heldere gewonemensentaal.

IDé richt zich op iedereen die te maken heeft met dementie: mensen met dementie zelf, hun naasten, zorgverleners, managers, bestuurders en beleidsmakers. Samen maken we het verschil!

"Ik heb Alzheimer. Het verhaal van mijn vader", Stella Braam

Stella Braam

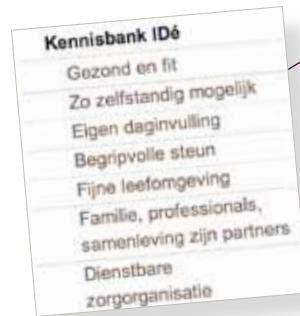
Elly Duijf

**JEZELF KUNNEN ZIJN
VEILIG EN VRIJ BEWEGEN
DOEN WAT JE LEUK EN
ZINVOL VINDT
ERVAREN DAT JE ERBIJ HOORT**

Dat is belangrijk voor ieder mens,
ook bij dementie.

De activiteiten van IDé

IDé verzamelt en verspreidt de nieuwste inzichten en goede praktijkvoorbeelden en enthousiasmeert mensen om deze ook zelf toe te passen: via de IDé website; in scholingsactiviteiten en campagnes.

IDé website

www.innovatiekringdementie.nl

De kennisbank is het hart van de website, gerubriceerd rond **de zeven IDé sleutels voor levenskwaliteit bij dementie**. Eind 2012 stonden er al 360 artikelen. Over hoe je met dementie zo zelfstandig mogelijk kunt blijven, activiteiten die je kunt blijven doen, hoe anderen contact kunnen maken als denken en praten moeilijk worden, slimme oplossingen voor praktische problemen en inspirerende verhalen uit de praktijk zoals *“De man met de brandslang”* of *“Hoe mevrouw Troelstra gelukkiger werd zonder onrustbanden en – medicatie”*. Het aantal bezoekers blijft groeien; in 2012 waren het er al ruim 134.000.

Nieuwsbrief

De maandelijkse digitale nieuwsbrief attireert abonnees op de nieuwste artikelen op de website. De nieuwsbrief is ook een extra communicatiemiddel en de rubriek **‘Vragen, ervaringen en meningen’** begint zich te ontwikkelen tot een platform voor kennisdeling.

IDé nieuwsbrief

Scholing

In scholingsbijeenkomsten voor zorgprofessionals en beleidsmakers wordt kennisdeling altijd gekoppeld aan de vraag *“Hoe kan ik dit in mijn eigen specifieke werksituatie toepassen?”* Elke bijeenkomst levert ook nieuwe kennis en inzichten op, wat regelmatig tot een artikel voor de kennisbank op de website leidt.

Campagnes

Jaarlijks zijn er *landelijke campagnes* om kennis te verspreiden en mensen en organisaties aan te moedigen om deze toe te passen. Zo zette IDé in 2012 enkele verpleeghuizen in het zonnetje die werk maken van meer bewegen van bewoners. Voorzitter Jenneke van Veen en initiatiefnemer Carolien Langendijk schonken de bewoners elektrische trapfietsjes, die voor dit doel gratis waren verworven. En al vanaf het begin organiseert IDé jaarlijks landelijke campagnes om het terugdringen van vrijheidsbeperking te bevorderen.

Scholing

Campagne 'Elektrische trapfietsjes'

Speerpunt: terugdringen vrijheidsbeperking

Terugdringen van vrijheidsbeperking is IDé's speerpunt, onder het motto *"Ik bind niet vast, maar bied houvast"*.

Samen met een team van moderne wetenschappers en voorlopers in de zorg laat IDé zien dat vastbinden en versuffende medicatie contraproductief zijn. Dat mensen met dementie juist gebaat zijn bij lichamelijke beweging en gewoon gezond leven. En dat er steeds meer moderne hulpmiddelen zijn die de bewegingsvrijheid niet aantasten.

IDé grijpt alle kansen om hiervoor aandacht te vragen. Met een aparte rubriek op haar website, symposia door het hele land, publiekscampagnes, interviews voor TV en kranten en met lichtvoetige acties en beloningssystemen. De aanpak heeft succes:

Inspectie voor de Gezondheidszorg (2011):

"Initiatieven van organisaties als de Innovatiekring Dementie helpen zorginstellingen om zorgverlening zonder onrustbanden te realiseren".

Prof. Dr. Jan Hamers, Hoogleraar Ouderenzorg, Universiteit Maastricht (2013):

"Bevlogen medewerkers van IDé hebben door kennisdeling en lobbywerk bijgedragen aan verbetering van zorg voor ouderen met dementie. Mede daardoor vinden wij het in Nederland niet meer normaal dat ouderen worden vastgebonden."

Een speciale rubriek op de website is gewijd aan het terugdringen van vrijheidsbeperking. Een van de onderdelen hier is een digitaal informatiepakket voor studenten en beleidsmedewerkers.

Rubriek m.b.t. terugdringing vrijheidsbeperking op de website van IDé

In 2008 maakt IDé de film *'Er is een wonder gebeurd'*. Hierin laten mensen met dementie, hun naasten, verzorgenden en zorgmanagers zien hoe het kan zónder fixatie!

In de stimuleringscampagne *'Speld voor uw band'* (2009-2010) worden instellingen uitgenodigd om hun overbodig geworden onrustbanden aan IDé op te sturen. In ruil ontvangen ze mooie sierspelden van de campagne. Kunststudenten transformeren de 150 ingezamelde banden tot kunstwerken met een nieuwe positieve betekenis.

Onder de titel *'Niet Fixeren is een Kunst'*, trekt IDé eind 2010 met een karavaan door het land. Er zijn workshops, publieksactiviteiten en een expositie van de kunstwerken die uit de onrustbanden werden gemaakt. De Universiteit Maastricht draagt de door haar ontwikkelde *Exbeltmethode* uit waarmee ouderenzorginstellingen fixatievrij kunnen worden.

Startbijeenkomst met Jelle Brandt Corstius en Prof. Dr. Jan Hamers

Beelden uit de IDé film

Ter gelegenheid van de 'Niet Fixeren is een Kunst'-tour worden drie publieksfolders gemaakt over het belang van lichamelijke en psychosociale bewegingsvrijheid van mensen met dementie, met veel praktische tips. Voor het eerst agendeert IDé ook duidelijk en zorgvuldig het onnodig gebruik en de ernstige bijwerkingen van antipsychotica; medicijnen die op grote schaal worden ingezet in de ouderenzorg.

De media pakken IDé's boodschap op. Er komen regelmatig artikelen in landelijke en regionale bladen en interviews voor tv.

Folderlijn

Schepper&Co

Moraalridders

EenVandaag

Anderen sluiten zich aan bij IDé's standpunten. Januari 2012 pleiten IDé, Alzheimer NL en LOC Zeggenschap in Zorg in een gezamenlijk persbericht voor een verbod op vastbinden en voor minder gebruik van antipsychotica en andere versuffende medicatie.

Gezamenlijk persbericht van IDé, Alzheimer NL en LOC Zeggenschap in Zorg

Tussen 2008 en augustus 2011 konden ouderenzorginstellingen en PG-afdelingen die geen onrustbanden meer gebruiken zich bij IDé laten registreren op de lijst '**Bandenvrije Zorginstellingen**', 111 instellingen meldden zich hiervoor aan.

Niet zo..

Maar zo! (afbeeldingen uit IDé's promotiemateriaal)

Augustus 2011 introduceerde IDé het **Waarborgzegel Fixatievrije Zorginstelling**. Met dit keurmerk kunnen zorginstellingen zich onderscheiden en laten zien hoe ver ze zijn met het terugdringen van vrijheidsbeperking. De criteria worden elke twee jaar herijkt aan de laatste inzichten. Eind 2012 waren er 80 zorginstellingen met één of meer sterren van het waarborgzegel.

Financiering van IDé

IDé kon starten dankzij een driejarige projectsubsidie van het Innovatiefonds Zorgverzekeraars (toen RVVZ). Daarna maakten de fondsen Sluyster van Loo en RCOAK een aantal belangrijke activiteiten mogelijk: de tour 'Niet Fixeren Is een Kunst', het Waarborgzegel Fixatievrije Zorginstelling en de productie van publieksfolders.

FONDS
SLUYSTERMAN VAN LOO
OUDERENPROJECTEN

RCOAK

Roomsch Catholijk Oude Armen Kantoor

Maar IDé's werk is nog niet volbracht en IDé wil blijven doorgaan met het gratis verspreiden van hoogwaardige informatie die helpt om het leven van mensen met dementie te verbeteren. Voor de kosten hiervan zet IDé drie activiteiten in: betaalde advertenties, projectsubsidies, en tot slot donateurs. Zonder donateurs kan IDé niet bestaan. Elke euro is welkom!

IDé heeft de Anbi-status, giften zijn fiscaal aftrekbaar.

Met úw steun kunnen we onnodig lijden voorkomen!

Er is geen medicijn tegen dementie

Dementie is een verzamelnaam voor ruim vijftig ziektes die tot geestelijke achteruitgang leiden. Ze hebben verschillende oorzaken, maar één ding gemeen: genezing is niet mogelijk. Voor de veel voorkomende ziekte van Alzheimer wordt daar wel keihard aan gewerkt, maar wetenschappers maken duidelijk dat echte oplossingen de eerste 15 jaar niet verwacht mogen worden. Intussen is er veel onnodig lijden.

Wél oplossingen voor onnodig lijden!

Dat leren we uit moderne wetenschappelijke inzichten en goede praktijkvoorbeelden. Voortdurend komen er nieuwe bij. En die moeten sneller hun weg naar de praktijk vinden, oude routines doorbroken. IDé zet zich daarvoor in: positief, creatief, daadkrachtig!

IDé is een slanke organisatie en kan veel met weinig geld. IDé heeft ook vrienden die voor weinig of niets helpen. Maar IDé heeft ook financiële hulp nodig!

Draagt u bij?

Elk bedrag, groot of klein, is welkom!

IBAN: NL24 INGB 0005 0586 23

t.n.v. Stichting Innovatiekring Dementie, De Bilt

*Leven met dementie;
er kan meer dan je denkt!*

Samen kunnen we de levenskwaliteit van mensen met dementie en hun naasten verbeteren!

Dit is een uitgave van:

*Stichting IDé – Innovatiekring Dementie
Postbus 3, 3720 AA Bilthoven
t. 030-2381517*

*contact@innovatiekringdementie.nl
IBAN: NL24 INGB 0005 0586 23*

Jaar van uitgave: 2013

Tekst: IDé-Innovatiekring Dementie

Grafisch ontwerp: Studio Joan van der Werf

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van IDé-Innovatiekring Dementie.